

رساله شریفه

ادراك در قباحت ترياك

تأليف آيت الله أسيد حسين آقا عرب باغی

بسم الله الرحمن الرحيم

بدانکه و خامت و بد عاقبت و خبائت و زشت بودن ترياك در نزد دانشمندان و عاقلان و اهل فهم و ادراك، واضح و روشن است. و با وجود اینها جمعی از برادران از حقیر درخواست فرمودند که چیزی مختصر در آن نوشته شود،

پس احقر میگوید که علاوه بر اینکه جماعت اطباء و عقلاء و حکماء در شناعت آن بسیار نوشته اند بر حسب شرع انور نیز رسوائی ترياك صرف کردن زیاد است و در بیان آن چند فصل است.

فصل اول در اینکه ترياك در نزد صاحبان طبع سلیم و در نظر مردمان دانا و فهیم خبیث است

و خبائت در شرع اسلام حرام بوده

چنانکه خداوند جل جلاله در سوره اعراف فرمود و یحرم علیهم الخبائت یعنی خداوند تعالی حرام کرده خبائت را بر بندگان خودش و در سوره نور فرموده الخبیثات اللخیشین و اللخیشون اللخییات

و بعد از معلوم شدن حرمت خبیث در آیات قران و واضح بودن اینکه مردمان خبیث فطرت و طینت مرتکب شغل و کار خبیث می شوند پس احتیاج بر بیان کردن احادیث حرام بودن خبیث در اینجا نیست زیرا که آیات در این مطالب کافی است و خبیث بودن تریاک و آلوده شدن بر صرف آن و عادت کردن بر آن بر حسب وجدان دانایان از واضحات است و کسیکه این را نداند پس او واضحات را ندانسته و از جمله عقلاء خارج و برزمره سفها داخل است

فصل دوم در اینکه عادت نمودن بر تریاک باعث

هلاکت و سبب ضعف اعضاء و رفتن

قوه و قدرت و طاعت است و در حرمت آن شکی نیست و خداوند عز وجل در سوره بقره فرمودند **و لا تلقوا بایدیکم الی التهلکة** یعنی نیفکنید با دستهای خود نفس خودتان را بر هلاکت و در این شکی نیست که شخص تریاکی خود را بهلاکت واقع میکند و باعث رفتن قدرت و قوه از بدنش می شود.

و در حرمت این آیه شریفه کافی است از برای اهل انصاف و برای صاحب وجدان باقطع نظر از عادت بر تریاک صرف کردن و اگر شخص با بصیرت نظر نماید بر حالت تریاکی ها میبیند که اغلب آنها در مدت اندک خود را بر هلاکت وارد نموده و سبب رفتن قوه جسم او شده و بدن خودش را مثل مرده متحرک نموده و علاوه بر خراب بودن جسم خود نسل خود را ضایع کرده و باعث بر هلاکت نسل خود نیز گردیده و حرمت بالاتر از اینچه خواهد شد. ۱۱۱

فصل سوم در اینکه صرف کردن تریاک اسراف است و حرمت آن در آیات قرآن بسیار واضح است

و خداوند جل جلاله در سوره مؤمن فرموده ان الله لا یهدی من هو مسرف کذاب و در اعراف و یس فرمایش کرده بل انتم قوم مسرفون و در مائده ثم ان کثیراً منهم بعد ذلك فی الارض لمسرفون و در انعام و اعراف فرموده ان الله لا یحب المسرفین و در شعراء فرموده ولا تطیعوا امر المسرفین و در انبیاء می فرماید (واهلکنا المسرفین و در مؤمن فرموده و ان المسرفین هم اصحاب النار و در دخان در باره فرعون می فرماید ان کان عالیا من المسرفین و نیز در یونس (و انه لمن المسرفین) و غیر از این آیات قرآن در مذمت اسراف و از برای دانایان و عاقلان شکی نیست در اینکه عادت بر تریاک اسراف است، و در حرمت آن ریب و اشکال نبوده زیرا که در آیات سابقه اسراف کننده را از اصحاب دوزخ و اوصاف فرعون قرار داده. و از هدایت شدگان قرار نداده و هدایت شدن را از اهل اسراف برداشته و در کتاب فقیه از عیید بن زراره روایت کرده که امام جعفر صادق فرمود ای عیید بد رستیکه اسراف باعث فقر است و اقتصاد کردن و عدم اسراف سبب بی احتیاجی از مردمان میشوند.

و نیز در آن کتاب روایت کرده که آنحضرت فرمود که من ضامن می شوم بر آن کسیکه اسراف نکند که فقیر نگردد و بمردمان محتاج نشود.

و نیز از امام زین العابدین روایت کرده که فرمود که بدرستی که شخص مال خود را در راه حق خرج میکند و با وجود این نیز آنکس اسراف کننده می شود

و نیز از ابن نباته روایت نموده که امیرالمؤمنین فرمود که از برای اسراف کننده سه علامات است، که میخورد چیزی را که لایق او نیست و میخرد شیئی را که مناسب او نبوده، و میپوشد لباسی را که قابل آن نیست - یعنی در این سه چیز اسراف میشود و اسراف منحصر در خوردن نبوده و بلکه در پوشاک و در منزل و فرش و در اسب و در مرکب نیز اسراف میکند

و در مستدرک از عده الداعی از عیسی بن موسی روایت کرده که امام جعفر صادق فرمود ای عیسی اموال که در دست مردمان است مال خداوند تعالی است و در نزد ایشان امانت گذاشته و بر آنها امر فرموده که از آن مال بخورند و بیاشامند و بیوشند و نکاح نمایند و بر آن مال سوار شوند و در هر یکی از اینها میانه رو شوند و زیاده را بر فقراء اعانت بکنند و هر که از میانه روی تجاوز نماید خوردن او حرام و پوشیدن او حرام و نکاح کردن او حرام و سوار شدن او حرام است

و نیز از ابن جناده روایت کرده در حدیث مفصل که آنحضرت بکسی فرمود که از خداوند بترس و اسراف نکن و تقییر نیز نکن و در میان این دو رفتار بکن بدرستی که زیاد تر خرج کردن و تجاوز نمودن اسراف است و خداوند تعالی فرمود ولا تبذر تبذیراً یعنی از حد خودت زیاده روی نکن و خداوند عذاب نمیکند بر میانه روی کردن و نیز این حدیث را با سند دیگر از کسی دیگر روایت

کرده است،

و از فقه‌الرضا روایت کرده که آنحضرت فرمود که باید خرج کردن تو بر نفس خودت و بر عیالت میانه رو باشد زیرا که خداوند سبحانه میفرماید .

يَسْأَلُكَ مَاذَا يَنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ عَفْوٌ هَمَانٌ وَسَطٌ وَمِيَانُهُ رُوي
است و نیز فرموده والذین اذا اتفقوا لم یسرفوا ولم یقتروا تا آخر
آیه یعنی از صفات مؤمنین اینست که اسراف نمیکنند و امساک نیز
نمی نمایند و در میان این دو رفتار میکنند .

و در تفسیر جوامع روایت کرده که حضرت رسول الله صلی الله علیه
و آله عبور کرده از شخص سعد نام و او وضوء بیجا میآورد پس
فرمود ای سعد این اسراف کردن چرا؟ او عرض کرد آیا در آب ریختن
در وضوء اسراف میشود؟ فرمود بلی و هر چندی که در چشمه جاری
بوده باشی .

و در کافی و تفسیر عیاشی از امام جعفر صادق ع روایت کرده اند
که بگسی فرمود که از خداوند بترس و اسراف نکن و امساک نیز نکنی
و در میان این دو رفتار کن بدستیکه تبذیر و مالدا متفرق نمودن از
اسرافست و خداوند فرموده که تبذیر نکن .

و نیز عیاشی از آنحضرت روایت کرده که از آن حضرت از این
آیه تبذیر سؤال کردند

پس فرمود که هر که در غیر طاعت خداوند چیزی خرج نماید پس
آنکن تبذیر کرده و کسیکه در طاعت خداوند چیزی صرف بکند او
میانه روی نموده

و نیز از آنحضرت سؤال کردند که آیا در حلال تبذیر و اسراف

میشود؟ فرمود بلی

و نیز از آنحضرت روایت کرده که آنحضرت فرمود که رطب حاضر کردند و جمعی مشغول خوردن شدند و بعضی از آنها دانه خرما را انداخت پس باز فرمود که این کار را نکن زیرا که اینکار از تیزبیر است و خداوند دوست ندارد فساد را ان المبذرين كانوا اخوان الشياطين.

و در قیبه از ابن ابی یعقوب روایت کرده از امام جعفر صادق که حضرت رسول الله فرموده که خداوند انفاق میانه روی را دوست میدارد و اسراف را مبعوض دارد مگر در حج و عمره و خداوند رحمت بکند آن مؤمن را که کسب نماید چیزی پاكثرا و انفاق کرده باشد بامیانه روی و زیادتی را برای آخرت خودش فرستاده باشد.

و نیز در قیبه از ابن عمار روایت کرده که از آنحضرت سؤال نمود از اسراف فرمود که اسراف عبارتست از پوشیدن لباس تازه در کار کردن و ریختن زیادتر آب ظرف را و انداختن دانه خرما را با طرف خود و این حدیث را در کافی بامختصر تفاوت از آنحضرت علیه السلام روایت نموده

و نیز در کافی از ابن صالح روایت کرده که با آنحضرت گفتم اقلو اندك اسراف چیست ؟

فرمود پوشیدن لباس مجلس را در کار کردن و ریختن زیادتی آب ظرف را و انداختن دانه خرما را با طرف خود،

و غیر از اینها از احادیث در مذمت اسراف و بیان معنی آن و از آیات اسراف معلوم شد که آن حرامست و معنای اسراف از آیات واضح نشد و در احادیث مذکور مراد از آنها معلوم گردید که اسراف چه بوده و

زیاده از حد خود خرج کردن و در غیر طاعت خداوند انفاق نمودن و خوردن و پوشیدن و خریدن چیزی غیر لایق بشان و تجاوز کردن از حد خود در خرج نمودن.

وزمانی که انداختن دانه خرما و پوشیدن لباس مجلس در همه جا اسراف و تبذیر شد باصراحت این احادیث

پس عادت کردن بتریاک و انفاق نمودن در خریدن و خوردن و استعمال آن آیا اسراف و تبذیر نخواهد شد؟ و آیا تریاک با این همه گرانی و آلوده شدن بآن طاعت خداوند است؟ و آیا رضای خداوند و رسول الله (ص) در صرف کردن تریاک بوده و آیا اسراف و تبذیر در خرج آن نبوده؟ و آیا تریاکی اسراف کننده نیست؟ و اگر این کار تریاکی اسراف نباشد پس در دنیا اسراف وجود ندارد؟ او خداوند اذن بخوردن و آشامیدن داده بشرط عدم اسراف در آنها چنانکه فرموده **كلوا و اشربوا و لا تسرفوا ان الله لا يحب المرففين**.

آیا این عادت کردن بتریاک در خوردن اسراف نیست؟ و آیا این را خداوند دوست دارد؟ و آیا اینکار خوب و در نظر عقلاء مرغوب و از اسراف خارجست

فصل چهارم در اینکه تریاک ضرر دارد و بر

بدن انسان مضر است

و در احادیث بسیار فرموده که **لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام** یعنی در دین اسلام ضرر وارد نمودن بکسی و زدن ضرر حرامست چه بخود و یا بغير خود باشد.

و مضر بودن تریاک و ضرر رسانیدن آن بتریاکی از واضحاتست

و همة اطباء و حکماء باین اتفاق کرده اند و قول آنها معتبر است زیرا که ایشان اهل خبره بوده اند ، و بلکه ضرر تریاک حسی عوام و زنان و اطفال شده و اطفال نیز تریاکی را می شناسند و می گویند که این شخص تریاکیست و از سیمای او میدانند که او تریاکی بوده و چیزی که اینقدر ضرر داشته باشد آیا آن حرام نیست؟

و بالجمله جمیع اطباء حکم کرده اند بضرر صرف تریاک و مضر بودن آن ببدن علاوه بر اسراف بودن آن در خوردن و انفاق کردن

فصل پنجم خداوند در سوره حشر فرموده

فاعتبروا یا اولی الابصار و در سوره آل عمران نیز فرموده
 ان فی ذلك لعبرة لاولی الابصار . پس درین آیات امر بعبرت گرفتن و عبرت کردن نموده که باید مردمان از امورات دنیا أخذ نمایند و خوب و بد را تمیز بدهند و در میان زشت و خوب امتیاز بکنند و خوب را بعمل بیاورند و از بد دوری نمایند .

پس بنا برین آیات واجبست بمردمان بمسلمانان ملاحظه کردن خوبی و بدی آلوده شدن بتریاک و عبادت نمودن بانرا که آیا چه فائده در آن دارد و کدام خیر و خوبی را در آن دیده اند و چقدر اموال در ارتکاب بر آن تلف کرده اند و یا از آن بدست آورده اند پس عبرت بگیرند صاحبان بصیرت در حال اهل افیون تابنداند که آن جنونست کیف جنون و حماقتست کیف حماقت :

فصل ششم در اینکه تریاک سم و از جمله

سموم است و خوردن سم حرام است

مگر در وقت ضرورت

چنانکه در کتاب تحف العقول در احادیث آل الرسول ص در حدیث مفصل امام جعفر صادق (ع) فرموده و اما آنچه حلالست خوردن آن برای انسان از آنچه از زمین بیرون میشود پس سه صنف است از غذا ها و يك صنف از آنها جمیع حبوبست از گندم و جو و برنج و نخود و غیر از اینها از حبوب و هر چیزی از آنها از آنچه در آن غذا انسانست در بدنش و در قوتش پس حرامست خوردن آن مگر در حال ضرورت و صنف دوم از آنچه از زمین بیرون میآید میوهها است که همه آنها از آنچه در آن غذا است بر انسان و نفع بوده باو و قوه بوده در آن پس حلالست خوردن ان و آنچه در ان ضرر است بر انسان در خوردن پس حرامست.

و صنف سیم جمیع سبزیها است و هر نباتیکه می روید از سبزیها که در آنها منافع و غذا است بر انسان پس حلالست خوردن ان و آنچه از سبزیها که در ان ضرر باشد بر انسان در خوردن مثل نباتات سم قاتل و مانند دغلی و غیر از آنها از اقسام سمومات قاتل پس حرامست خوردن آنها (تا آخر حدیث)

و در این حدیث شریف بیان فرموده حلال و حرام اغذیه هارا، و هر چه در ان ضرر باشد پس ان را حرام قرار داده هر چه باشد و بعد از این سمومات را حرام کرده هر کدام باشد و از واضحانست که تریاک

سمت بانفاق جمیع اطباء و حکماً و بلکہ با شہادت جمیع عاقلان و دانایان .

فصل ہفتم در اینکہ تریاک سبب ضایع کردن مال است و ضد اصلاح آن بوده و

حال اینکہ اصلاح مال واجب

و تضييع آن حرام است

چنانکہ در کافی و فقیہ از امام جعفر صادق ع روایت کرده اند کہ فرمود اصلاح مال از ایمانست و در کافی از ابن حمزہ و بعضی اصحاب خودش روایت کرده کہ آنحضرت فرمود بر تو باد اصلاح کردن مال پس در ان اصلاح زیاد تر شرافت است از برای شخص کریم و بی احتیاجی از مردمان لثیم .

و در خصال از ابان از امام محمد باقر (ع) روایت نموده کہ « شرت رسول ص فرمودہ کہ از مروتست اصلاح کردن مال و مثل این را در فقیہ روایت کرده .

و ازین احادیث معلوم شد کہ اصلاح مال واجب و از ایمان وضو آنکہ تضييع مالست حرام بوده پس باید مردمان پیا وجدان و عاقلان و دانایان ملاحظہ نمایند کہ آیا تریاکی مال خود را در عادت بتریاک اصلاح میکند و یا افساد و تضييع می نمایند فاعتبروا یا اولی الابصار لعلکم تعلمون

و در کافی از ابن سماعہ روایت کرده کہ امام جعفر صادق (ع) فرمود کہ در حکمة ال داود است کہ از برای مسلمان عاقل سزاوار بوده کہ حرکت نکند و مسافرت ننماید مگر از جہت سه مطلب یکی از برای

درست کردن امر معاش خود و دیگری برای توشه آخرت و یکی لذت بردن در حلال تا آخر حدیث .

و در کافی از هشام از امام موسی کاظم روایت کرده که امام حسن فرمود که از تمام مروتست درست کردن و طالب زیاد نمودن مال و در معانی الاخبار از حرث اعور روایت کرده که امیرالمؤمنین ع با اولاد خود امام حسن (ع) فرمود که مروه چیست گفت عفت و حیاء و اصلاح نمودن مال .

و امثال این زیاد است در معلومست که تریاک مانع از اصلاح مال و درست کردن معاش است و مال و امر معاش تریاکی ضایع و در تلفست تا چه رسد بامر آخرت او و این از واضحاتست و زیاد شد در نظر عاقلان و دانایان .

فصل هشتم در اینکه تریاک مانع بوده

از تقدیر امر معاش که از واجباتست

چنانکه در کافی از داود روایت کرده که گفت امام جعفر صادق ع را دیدم که بادهست خودش خرماها را کیل میکند گفتم فدایت شوم اگر امر فرمائید ببعض اولاد خودت و یا بغلامان خودتان تا برای خودت زحمت نشود فرمود :

یا داود مسلمان را اصلاح نمی کند مگر سه چیز یکی بصیرت در دین و دیگری صبر نمودن در مصائب زمان و سیم خوب تقدیر نمودن امر معاش

و این را در فقیه نیز روایت نموده ،

و در کافی از ربیع روایت کرده که انحضرت فرموده که کمال و

کل کمال درسه چیز است پس بیان کرده در سیم تقدیر در امر معاش را
و نیز در کافی از محاربی روایت کرده که آنحضرت فرمود که
زمانی که خداوند تعالی اراده خیری، بکند باهل بیتی پس روزی میکند
بر آنها میانه روی را در امر معاش.

و در تهذیب از سدید روایت کرده که امام محمد باقر ع فرموده
که مؤمن سه علامت دارد:

اول خوب نمودن امر معاش را، دوم صبر نمودن در مصائب وارده
وسیم بصیرت در احکام دین.

فرمود که خیری و خوبی، نیست در کسیکه میانه روی نکند در امر
معاش خودش که با آن میانه روی و اقتصاد امر معاش و امر آخرت خود
را درست نماید.

و در مستدرک از جعفریات و امیر المؤمنین (ع) روایت نموده که
رسول الله (ص) فرموده که زمانیکه اراده نمود خداوند خیر را باهل بیتی
پس ایشان را صاحب بصیرت میکند در دین و روزی عطا مینماید بر آنها
میانه روی را در امر معاش و اقتصاد کردن را در شأن خودشان (تا آخر)

و نیز در آن کتاب از کتاب اخلاق روایت کرده که رسول الله فرمود
که مؤمن از خداوند اخذ آداب کرده که زمانی که وسعت و ثروت داشته
باشد میانه روی و اقتصاد میکند در گذران خودش و زمانی که تنگ دست
و پریشان می شود در معاش خود اکتفا میکند بقوت لایموت

و نیز از کتاب حسین روایت کرده که امام جعفر صادق ع فرمود
که کمال و کل کمال در بصیرت در دین و در صبر نمودن در مصائب و در
درست نمودن امر معاش است.

از کتاب غرر امدی روایت نموده که امیرالمومنین علی ع فرمود که اقتصاد نمودن مال را زیاده میکند و نیز فرمود که اقتصاد ثروت میآورد، و فرمود که اقتصاد نصف مؤنه است، و فرمود هرگز بهلاکت وارد نخواهد شد، کسی که اقتصاد نماید.

و فرمود که اقتصاد کردن تلف نمی شود و هر که خوب اقتصاد نکند او را اسراف هلاک میکند و هر که اقتصاد بکند گذران و مؤنه آن آسان شود و هر که در حال غنی بودن و فقیر شدن اقتصاد نماید پس او آماده استعداد گشته بمصائب زمان و کسیکه با اقتصاد مصاحب شود همیشه بدون احتیاج می شود و اقتصاد تدارک میکند فقیر و پریشانی او را و از مر و تست که اقتصاد بکنی و اسراف نکنی و خلاف وعده ننمایی

و غیر از اینها احادیث و توضحات است که تریاک ضد میانه روی و خلاف اقتصاد بوده و مخالف حسن تقدیر امر معاش است و تقدیر معاش کم خرجیست، و اجتناب از فضول معاش است، و حسن تقدیر و تدبیر معاش ضد تریاکی بودن است و این از معلومات اولیه بوده، پس تریاکی کمال ندارد زیرا که حسن تقدیر و تدبیر معاش نداشته.

فصل نهم در اینکه تریاک باعث کسالت

و بطالت است

و در کافی از ابن مسلم روایت کرده که امام محمد باقر (ع) فرمود که من مبعوض میدارم کسی را که کسل باشد از امر معاش خود و کسیکه در معاش خود کسل شود پس در او خیری نیست بامر دنیای خود و نیز در آن از ابن صدقه روایت کرده که آنحضرت بکسی نوشت و در آن فرمود که کسل نباشی در تحصیل امر معاش خودت و اگر

کسل شوی پس کل خواهی شد بغیر خود

و در آن و در قیبه از سعد روایت کرده که امام موسی کاظم (ع) فرمود که پدرم بعضی اولاد خود فرمود که اجتناب کن از کسل بودن و از کار منزجر شدن زیرا که اینها مانع میشوند نصیب ترا از دنیا و از آخرت.

و در کافی از علی بن محمد روایت کرده که علی ع فرمود که زمانی که اشیاء ازدواج کردند پس کسالت و عجز باهم ازدواج نمودند و از میان آنها فقر ظاهر شد.

و در قیبه از حماد روایت کرده که امام جعفر صادق (ع) فرمود که کسل نباشید در طلب کردن معاش خودتان زیرا که پدران ما سعی و کوشش میکردند در تحصیل آن.

و در کافی از سماعة روایت کرده که امام موسی کاظم (ع) فرمود اجتناب بکن از کسل بودن و از منزجر شدن زیرا که اگر کسل شوی عمل نمیکنی و اگر منزجر باشی حق بتو داده نمیشود.

و در قیبه روایت کرده که امام جعفر صادق ع فرمود که دوری بکن از کسل بودن و منزجر شدن از کار کردن زیرا که آنها مفتاح هر بدی است و هر که کسل شود حق را ادا نمیکند و هر که منزجر شود صبر نمیکند در حق.

و در کافی از ابی بصیر روایت نموده که امام جعفر صادق ع فرمود خداوند مغموض میدارد خواب و فراغ زیاد را و در آن از یونس روایت کرده که آنحضرت فرمود خواب زیاد ترمیرد دین و دنیا را.

و در آن از بشیر روایت نموده که امام موسی کاظم ع فرمود که

خداوند مبعوض دارد مرد بسیار خوابکننده فارغ را
و در فقیه از آنحضرت روایت نموده که خداوند مبعوض دارد کسی
را که بسیار خوابکننده و مبعوض دارد آن را که فارغ و بدون کار و
کسب بوده باشد

و از واضحات است که تریاکی کسل و منزجر و فارغ و خوابکننده
بسیار میشود و در این فرض دین و دنیا ندارد و مبعوض خداوند میشود
و بدتر ازین چه میشود؟

فصل دهم در اینکه تریاکی در اکثر و در اغلب

بمردمان و بدیگران کل میشود و کل بودن

بغیر از محرمات شدید است

چنانکه در فقیه روایت نموده که رسول خدا ص فرمود ملعون،
ملعونست کسیکه عیال خود را ضایع نماید
و نیز فرمود که گفایت میکند در گناهکاری مردانیکه ضایع کند
عیال خود را

و نیز فرموده که از سعادت مرد بوده بعیال خودش قییم باشد و
زندگانی عیال او با او باشد نه بدیگران

و در کافی از حلبی روایت نموده که امام جعفر صادق (ع) فرمود
که کسب کننده از برای عیال خود مثل جهاد کننده است در راه خداوند
و این را در فقیه نیز روایت نموده

و در کافی از ذکریا بن آدم روایت نموده که امام رضا فرمود
کسیکه از راه حلال تحصیل روزی میکند که عیال خود را باز دارد از تکدی
کردن اجر او بزرگتر است از اجر جهاد کننده در راه خداوند

و از فضل روایت کرده که امام جعفر صادق ع فرمود کسیکه فقیر شده و عمل نماید بقدری که قوت خود و عیال خود را بدست بیاورد و از حرام طلب نکند پس آنکس مثل جهاد کننده در راه خداوند است و از ابن سنان روایت نموده از امام جعفر صادق ع که امام زین العابدین ع زمانیکه صبح می نمود از خانه بیرون می شد در تحصیل روزی پس می گفتند باو کجا می روی؟ می فرمود برای تصدق نمودن بر عیال خودم عرض میکردند آیا صدقه میدهی فرمود هر که طلب حلال بکند پس آن از خداوند تصدقست باو.

و از امثال این احادیث در این فصل مذکور زیاد است و اکتفاء شد باین عشره کامله و اگر تریاکی عقل و فهم و شعور داشته باشد و هر گاه حیاء و عفت و غیرت و حمیت و انسانیت و فتوت در او پیدا شود البته این فصلها را ملاحظه نماید و بمردمان کل نمی شود و کسل و عاجز در کسب کردن نخواهد شد و تریاک را ترك میکند با خوردن بعضی دواها با عزم و قصد درست در عدم عود نمودن باینکار قبیح و خبیث و زشت و بد و بدتر و ناموس شکن و شنیع ترین گناهان.

تمام شد این مختصر در ساعت دوم از روز پنجم از دهه سیم از

ماه چهارم و سال چهارم از عشره هفتم از صد چهارم و هزار

دویم از هجرت نبوی صلی الله علیه و آله

بدست احقر فانی

عرب باغی

موسوی